

Statusnotat – Riverfisher

Udvikling med lystfiskerturisme

Riverfisher er et tværkommunalt udviklingsprojekt med lystfiskerturisme som vækstdriver. Projektets formål er at skabe vækst blandt små og mellemstore virksomheder såsom overnatningssteder, guider, grejbutikker og lystfiskerforeninger langs Skjern Å og Karup Å, og dermed bidrage til udvikling og de mindre landsbyer i landdistriktsområderne.

Målet forfølges gennem et konstruktivt samarbejde med interessenter langs åerne såsom lystfiskerforeninger, lodsejere, erhvervsaktører mfl. med fokus på særligt tre indsatsområder:

- 1) Intensiv og målrettet markedsføring af Riverfisher som et high end-lystfiskerprodukt til den inkarnerede lystfisker, der er villig til at rejse langt for at nå destinationen, f.eks. fra udlandet, og som vægter det udfordrende å-fiskeri højt.
- 2) Aktiviteter målrettet de lokale erhvervsaktører ved de to åer for at understøtte deres vækst og udvikling, herunder facilitere erhvervsnetværk og vidensudveksling på tværs af aktørerne samt kompetenceudvikling.
- 3) Vandløbsprojekter ved åerne for at sikre gode forhold for de naturlige fiskebestande samt forbedret adgang til det unikke fiskevand i området.

Gennem en fælles, fokuseret indsats har de fire kommuner i projektet investeret både økonomisk og ressourcemæssigt i at markedsføre og udvikle Riverfisher, der på tværs af geografi samler lokale aktører og kommuner til én temabaseret destination med det formål at tiltrække den inkarnerede lystfisker.

Trods den korte projektperiode har Riverfisher allerede demonstreret et stort vækstpotentiale inden for turisme ved og i de midtjyske åer og tiltrukket en ny type turister til Midtjylland: Den inkarnerede lystfisker.

Væsentligt her er udgangspunktet. Fx Karup Å byder på et, også i internationalt sammenhæng, enestående fiskeri efter havørred. Det enestående dækker både over fiskenes størrelse og antal. Verdensrekorden for lystfiskerfanget havørred stammede i mange år fra Karup Å. De i lystfiskersammenhæng mest interessante strækninger af åen ligger stort set alle helt eller delvist i Viborg Kommune, hvor lokaliteter som Hagebro Kro og Hessellund Camping allerede i dag er samlingspunkter for lystfiskere.

Egne i udvikling

Riverfisher er i sit udgangspunkt et udviklingsprojekt. De indsatser og aktiviteter, der er gennemført siden 2016 i regi af Riverfisher, har alle ultimo det formål at udvikle, vækste, skabe – og bevare - liv i områderne omkring de to åer. En indsats, som, man må forvente, er en investering, der først giver afkast på den lange bane.

Der er foregået flere hussalg ved de to åer, hvor lystfiskere har erhvervet sig ejendomme for at kunne være tæt på åen og det attraktive fiskevand. Eksv er der etableret en fiskelodge ved Karup af en af deltagerne i Riverfisher-netværket.

Tilbagemeldingen fra de eksisterende erhvervsaktører ved de to åer er, at de oplever en stigning i antallet af henvendelser på såvel overnatninger som guidninger, hvilket indikerer, at indsatsen har haft en reel effekt på tiltrækningen af målgruppen.

I nogle af de lystfiskerforeningerne, der tidligere har haft udfordringer med at rekruttere medlemmer, kan vi konkret dokumentere et øget antal. F.eks. ved vi, at der i to af lystfiskerforeningerne ved Karup Å har været en medlemsfremgang via nye tyske medlemmer. En positiv udvikling til gavn for såvel erhvervsaktører som økonomien i de lokale foreninger. Ved Karup Å har man desuden oplevet en femdobling i guidehenvendelser i forhold til sidste år.

Endeligt bør det nævnes, at de positive effekter af indsatsen i 2018 ser ud til at række ind i 2019: Der er f.eks. på baggrund af en messeaktivitet i Belgien lavet aftale med 50 lystfiskere, som kommer for at fiske laks eller havørreder i de to år. Og ét overnatningssted har allerede fået booking på 12 personer i 2019. Ovenstående positive udvikling skal ses i lyset af, at sommeren 2018 slog varmere rekord og bl.a. medvirkede til en rekorddårlig fiskesæson ved de to år.

Effekterne er som nævnt resultatet af tre fokuserede indsatsområder: markedsføring, erhvervsudvikling samt vandløbsprojekter og forbedret adgang. I nedenstående redegøres der for indsatserne på de tre områder.

En markedsføringsindsats med meget positive resultater

Siden august 2018 har der kørt en målrettet markedsføringskampagne mod vores målgruppe - den inkarnerede lystfisker - på tværs af de fire primære markeder: Sverige, Tyskland, Norge og Danmark for at styrke kendskabet til lystfiskeriet i Skjern Å og Karup Å.

Trods den korte indsatsperiode har kampagnen genereret meget flotte effekter, som formodes at give mærkbare resultater ved åerne i de kommende fiskesæsoner:

- Samlet 670.000 eksponeringer af Riverfisher-film om de to år på Youtube på tværs af de fire markeder.
- Samlet 2,7 mio. display-visninger (bannerannoncer på internettet), som har genereret ca. 4.600 klik til websitet på tværs af de fire markeder.
- Samlet 258.000 eksponeringer af Facebook-annoncer, som har genereret 6.385 klik til web-sitet på tværs af de fire markeder.
- Der har været en stigning i antallet af nye brugere på websitet riverfisher.dk på 273% i den tid kampagnen har kørt, sammenlignet med de foregående tre måneder. Det svarer til i alt 13.817 nye brugere.

Herudover er Riverfisher og fiskeriet i Skjern Å og Karup Å omtalt i en række lystfiskermagasiner i hele Europa bl.a. på baggrund af en række gennemførte presseture samt som en del af en fælleskampagne med VisitDenmark. Vi har endvidere medvirket i såvel radio som skreven presse, været repræsenteret på forskellige internationale messer og lokale events (bl.a. Landsbyernes Snapsting i Viborg) samt udarbejdet kort og foldere

Det forventes, at vi vil se en stigning i antallet af turister fra målgruppen i takt med, at vi får underbygget brandet Riverfisher og øget kendskabsgraden til fiskeriet i Skjern Å og Karup Å. En stigning, der kan forventes at øge væksten blandt de erhvervsdrivende ved åerne.

Erhvervsnetværk

Et vigtigt element i projektet Riverfisher er arbejdet med erhvervsudvikling i områderne omkring de to åer, idet disse ultimo er afgørende for en styrket destination, som er attraktiv for målgruppen og endvidere – og især – er bærende drivere i arbejdet med at sikre vækst og egnsudvikling i området.

Derfor er der etableret to erhvervsnetværk for erhvervsaktørerne ved hhv. Karup Å og Skjern Å med det formål, at de erhvervsdrivende omkring åerne skal vækste gennem særligt tre faktorer:

- 1) Forståelsen af og arbejdet med at se eget erhverv som en del af en samlet og stærk turisme-destination omkring såvel den enkelte å som på tværs af hele Riverfisher.
- 2) Forståelsen af den særlige målgruppe og det unikke fiskevand, der kendetegner destinationen.
- 3) Et kompetenceløft inden for emner som forretningsdrift, markedsføring, ledelse og værts-skab mm

I alt 15 aktører fra Viborg Kommune deltager i netværket. Flere med tilknytning til Karup Å men også andre mere soledt over kommunen som fx Midtjyllands Lufthavn, Skelhøj Købmandsgård, hhv. Hessellund og Hjarbæk Camping, JAFI, Kongenshus Kro og Hotel og Stoholm Fritidscenter. Netværksaktiviteter rummer forskellige aktiviteter herunder, studieture og kompetenceudvikling.

Kompetenceløftet arbejdes der intensivt med gennem Dansk Kyst- og Naturturismes projekt 'Danske Turisme Kompetencer', som er finansieret af midler fra EU's Socialfond. Her har Riverfisher igangsat et forløb med 20 erhvervsaktører fra de to åer i Riverfisher – Karup Å og Skjern Å – samt erhvervsaktører fra Gudenåen (Bjerringbro) med fokus på lystfiskerturisme. Forløbet tog sin begyndelse i efteråret og forløber ind i 2019 og varetages af undervisere fra bl.a. VIA University College.

Bl.a. på baggrund undervisningsgange i Riverfisher har en erhvervsaktør fra Bjerringbro ved Gudenåen – som altså ikke er en formaliseret del af samarbejdet i Riverfisher – har ladet sig inspirere til at opkøbe og åbne en bed and breakfast med fokus på laksefiskeri (Aahuset) jf. fx <https://viborg-folkeblad.dk/bjerringbro/Vaabendepot-er-det-perfekte-BampB/artikel/404399>

Indsatser for at sikre og forbedre det unikke fiskevand og forbedre tilgangen

Det er en hjørnesteen for Riverfisher at "give noget tilbage til åen" ved at pleje og restaurere vandløbene samt i at forbedre forholdene for såvel fisk og fiskere.

Derfor arbejder vi tæt sammen med lokale og nationale interessenter såsom sportsfiskerforeninger, lodsejere, Karup Å-sammenslutningen (KÅS), frivillige, erhvervsdrivende, Danmarks Center for Vildlaks (DCV), Danmarks Tekniske Universitet (DTU) mfl. for at sikre det unikke fiskevand i de to åer. For Karup Å's vedkommende fx

- Ved Resen Bæk i Karup Å har kommunerne i Riverfisher gennemført et stort vandløbsprojekt, der har til formål at sikre en profiludvidelse af Karup Å samt Sønder-Resen Bæk på et af de steder, hvor den de sidste år er blevet stadig mere smal (nogle år bare 5 m.). Et tæt samarbejde mellem kommuner i Riverfisher, Aulum-Haderup Sportsfiskerforening, Sønder-Resen Lystfiskerkonsortium, DTU og de berørte lodsejere bar frugt og sidste etape af projektet blev endvidere gennemført af en håndfuld frivillige vandplejefolk. De sidste mange år har vi oplevet, at der - på trods af flere klipninger af søgræs.

- Tidligere på året var der en særlig stor udfordring med, at et større antal sæler stresser og spiser fiskene i Karup Å. I samarbejde med KÅS og lodsejerforeningen rettede kommunerne i Riverfisher en samlet henvendelse til Naturstyrelsen, der bl.a. resulterede i en regulerings-tilladelse til lodsejerforeningen ved Karup Å på 5 sæler

Fremtiden for Riverfisher

Det formaliserede samarbejde omkring Riverfisher har – som hidtil – fokus på markedsføring af Riverfisher samt erhvervsudvikling blandt de lokale aktører. Indsatserne omkring vandløbsprojekter forvaltes og gennemføres i de enkelte kommuner i en særskilt økonomi.

Derudover har Riverfisher i december 2018 fået tilsagn fra Region Midtjylland om tilskud til udvikling af Riverfisher på 493.000 kr. Sammen med bidrag fra de fire deltagende kommuner er det derfor lykkedes at fastholde – og udvikle - det formaliserede samarbejde omkring Riverfisher frem til og med 2020. De fire kommuner har ligeledes indgået aftale om, at Herning Kommune er projektleder på Riverfisher og administrerer det samlede projekt frem til og med 2020.

I projektorganisationen, er der enighed om, at der er et fortsat stort udviklingspotentiale i Riverfisher, og det er med udgangspunkt i de allerede opnåede resultater og investerede indsatser, at vi i projektperioden forventer at se en fortsat positiv udvikling med de fire nye mål for øje.

På baggrund af de indledende erfaringer, de fire kommuner har gjort sig i etableringen af Riverfisher, arbejder udviklingsprojektet med følgende fire mål for at forankre projektet:

1. Ekspansion af projektet

Mål: At Riverfisher ved udgangen af 2020 inkluderer flere store lakse- og havørredførende åer i Region Midtjylland og skaber vækst i turismeerhvervet i landsbyerne omkring disse.

Der har ultimo januar 2019 været afholdt møde med Gudenå-samarbejdet omkring åens mulig deltagelse i Riverfisher, ligesom erhvervsaktører fra Bjerringbro har ytret ønske herom. Der var stor anerkendelse af projektet fra de deltagende kommuner i Gudenå-samarbejdet, særligt kommunerne fra Silkeborg og nedstrøms, men grundet den øjeblikkelige usikkerhed om turisme- og destinationer mv., ønskede de ikke for nuværende at gå videre.

Det er vurderingen, at Bjerringbro qua sin beliggenhed er det naturlige center for laksefiskeriet i Gudenåen, hvilket er en position, der ville kunne styrkes markant via Gudenåens eventuelle deltagelse i Riverfisher.

2. Styrket forretningsmodel

Mål: At udvikle en ny projektstruktur og forretningsmodel over det tværkommunale samarbejde som en bæredygtig model for fælles administration på tværs af de involverede kommuner

3. Riverfisher som internationalt anerkendt destination

Mål: At Riverfisher bliver top of mind som en internationalt anerkendt destination med et high-end produkt blandt inkarnerede lystfiskere til gavn for såvel de enkelte erhvervsdrivende omkring åerne i Riverfisher-projektet, som for Region Midtjylland som én samlet lystfiskerdestination.

4. Styrket destinationsidentitet

Mål: At skabe en forståelse af og arbejde med en destinationsidentitet blandt såvel turisme-erhvervet, som lokalbefolkningen, lystfiskerforeninger, lodsejere og andre interessenter ved åerne i Riverfisher-projektet. Gennem en målrettet indsats med såvel aktiviteter som fysiske tiltag/synlighed langs åerne, vil Riverfisher forsøge at skabe viden om – og en oplevelse af – at være en unik turismedestination.

Endelig medvirker Riverfisher til en realisering af dele af Viborg Kommune mål og indsatser, på natur- og parkområdet som fx at fremme potentialet for oplevelsesøkonomi ved en innovativ og bæredygtig udvikling af de naturgivne ressourcer.

Samlet oversigt over økonomi Viborg Kommunes andel af Riverfisher (beløb i 1000 kr.)

Indsats	2017	2018	2019	Sum
1. Hjemmeside	65	0	0	65
2. Presseture	0	35	0	35
3. Studietur	0	60	0	60
4. Film		50	0	50
5. Kort over Karup å	0	35	0	35
6. Udvikling af værdikæde med særlig fokus på øgede overnatningskapacitet		100	100	200
7. Køb af konsulentbistand		50	50	100
Sum pr. år	65	330	150	545